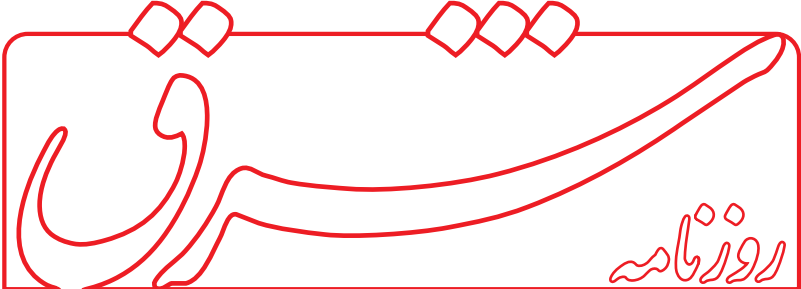

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیر مسؤول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، پلاک ۹، ساختمان شرق، طبقه همکف
تلفن: ۲-۸۸۶۵۴۳۹۱۰۰ شماره: ۷۱۹-۸۸۸۸-۰۰۰۰ تلفن آگهی‌ها: ۸۸۶۵۸۵۷۵
توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز - تلفن: ۵-۶۶۱۸۲۱۳۰
چاپ: روز تاب/ جاده مخصوص کرج، پخ زرین شماره ۴ - تلفن: ۴۴۵۴۵۰۷۷

تهران : اذان ظهر ۱۲:۰۵ اذان مغرب ۱۸:۲۴ اذان صبح فردا ۵:۰۱ طلوع آفتاب ۶:۲۴

شنبه ۱۷ اسفند ۱۳۸۹ - ۳ ربیع‌الثانی ۱۴۲۲ - ۸مارس ۲۰۱۱ - سال پنجم - شماره پیاپی ۱۲۰۲ - شماره ۲۷۸ دوره جدید - ۲۰ صفحه

برگزیدگان پروین اعتصامی معرفی شدند

برگزیدگان چهارمین دوره جایزه ادبی پروین اعتصامی معرفی شدند.به گزارش خبرنگار مهر در حوزه شعر ترجمه کتاب «در آئینه رود» شعرهای محمدرضا شفیعی کدکنی به ترجمه نقاشی بری آرزم معتمدی برگزیده شد.بر اساس این گزارش در حوزه شعر سنتی کتاب های «حالاتو» سروده فریبا یوسفی و «شاید مرا دوباره به خاطر باپوری» سروده مژگان عباسلو مشترکابرگزیده شدند.در حوزه شعرنو کتاب‌های «خاطراتی بی تاویل» سروده شراره کامرانی و «سبب خوا» سروده سودابه امینی مشترک‌ابرگزیده شدند.

نگاه از بیرون

گفتمان زن باورانه

مینومر تاضی لنگرودی

■ از اولین حرکت‌های دسته‌جمعی و اجتماعی زنان در ایران بیش از یکصد سال می‌گذرد. تا پیش از انقلاب مشروطه زنان وضعیت و جایگاه فرودستانه و حقیر خود را ناشی از قضا و قدر و شانس یا سیاهی بخت و جنسیت زنانه شان می‌دانستند. آنها از زن بودن خود ناراضی و ناخرسند بودند. جنبش مشروطه خواهی موقعیت‌هایی ایجاد کرد که زنان ایرانی توانستند در بستر و زمینه آنها به مقایسه زندگی خود با یکدیگر و زنان کشورهای «نو» شده جهان بپردازند. آنها به تدریج فهمیدند که تاجه‌اندازه تجربیات آنها از زندگی زنانه و ناراضیاتی‌ها و خواسته‌هایشان از زندگی شبیه به یکدیگر است. این شناسایی بسترساز شکل‌گیری هویت جمعی و سرآغاز حرکت‌های اعتراضی و جنبش اجتماعی زنان در ایران شد. طی سال‌های مبارزه و تلاش زنان ایرانی برای کسب برابری‌های انسانی و حقوقی، سخت‌ترین مانع و رقیب برای هویت جمعی و مشترک زنان ایرانی، تاریخ و فرهنگ مردمحور سلطه‌جو و خودشیفتگی‌های قوم‌مدارانه ایرانی بوده است. تاریخ و فرهنگی که به گفته خود مردان: «تاریخی و فرهنگی است که هرگز در بستر عطوفت و نگرش زنانه جاری نشده است.» حضور پیگیر و مستمر زنان در جنبش‌های سیاسی – اجتماعی یکصد سال اخیر و به‌ویژه حضور زنان در جنبش انقلابی و نقش موثر آنان در پیروزی انقلاب اسلامی و دفاع و مقاومت دلبران آنها در سال‌های جنگ تحمیلی و تحمل مرارت‌ها باعث شد، زنان ایرانی بیش از پیش از خانه‌نشینی و حاشیه‌ایستایی اجتماعی به متن و بطن جامعه وارد گردند. زنان طی گذران این سال‌ها و شرایط سخت اقتصادی، بیش از پیش متوجه وضعیت نابرابر و تبعیض‌های جنسیتی موجود شدند و آگاهی‌های جنسیتی آنان افزایش پیدا کرد و به اشتیاق آنان برای ورود به جامعه دامن زد. از این رو می‌بینیم زنان ایرانی پس از انقلاب و به ویژه در دو دهه اخیر، کوچی دسته‌جمعی به جامعه داشته‌اند. این کوچ بیانگر اشتیاق زایدالوصف آنان برای تغییر وضعیت ایستا و خروج از حاشیه‌نشینی منفعلانه و تاریخی آنها است. خروج انبوه زنان از خانه به منظور کسب اشتغال و استقلال اقتصادی و یافتن مهارت‌های زندگی اجتماعی چنان اهمیتی برای زنان پیدا کرده است که به‌رغم اینکه هنوز بیش از ۸۷درصد زنان ایرانی بیکاراند اما حتی زنان بیکار و خانه‌داری که بیشترین تعداد از جمعیت زنان ایران را تشکیل می‌دهند هم ترجیح می‌دهند به‌رغم بیکاری و خانه‌داری، خانه‌نشین نباشند. آنها معمولاً در جست‌وجوی هویتی متفاوت از هویت زن خانه‌دار و کسب مهارت‌های هویت‌ساز اجتماعی به‌کسب کوچ کرده‌اند و در مدار به‌بامصائب و مشکلات اجتماعی شدن، ریسک‌پذیری‌ها و بی‌باکی‌هایی چون مهاجران از خود‌بروز می‌دهند. زنان ایران امروز کمتر از مادران خود سلطه‌پذیر و بیشتر از آنها به هویت زنانه خویش بها می‌دهند و از زن بودن خود شادمان‌اند. چنین حضور شادمانه زنان ایرانی را ما در همه عرصه‌های حیات اجتماعی ایران آشکارا مشاهده می‌کنیم. زنان به واسطه همین حضور موثر و پیگیری‌های مجدانه در مشارکت‌های اجتماعی توانسته‌اند سپهری عمومی به پایه مطالبات زنان بسازند و گفتمان زن باورانه را وارد ادبیات سیاسی – اجتماعی و فرهنگی جامعه ایران بنمایند. بدین طریق زنان توانسته‌اند جامعه ایران را از تک صدایی بی‌رحم فرهنگ و سنت‌های مردانه خارج سازند. با این انگیزه که عطوفت و نگرش مسالمت‌جوی زنانه در تاریخ دوران «نو» ایران جاری گردد. موفقیت‌های زنان در عرصه تثبیت هویت زنانه و خروج جامعه از تک صدایی چنان بوده که می‌توانیم ادعا کنیم سال‌های پس از انقلاب برای زنان ایرانی هر روز «روز زن» بوده است. زیرا هر دم از باغ وجود زنان ایرانی بری و نمری به جامعه رسیده است و این دقیقاً همان چیزی است که نگرش سنتی مردانه را خراشندی می‌سازد. این نگرش نمی‌خواهد بپذیرد که کشور مابه حضور زنان در حیات اجتماعی خویش محتاج و نیازمند است. این نگرش همچنان در اندیشه بازگشت به سروری خویش به زن، طبیعت، تاریخ و جامعه است. از این رو به زنان به چشم رقیبی تازه نفس و کارآمد می‌نگرد و با مانع تراشی‌های پی‌درپی در مسیر هم صدایی و مشارکت زنان در ساخت و توسعه و آبادانی ایران سنگ اندازی می‌کند.

اتفاق

باتخته پاره و تنهایی

■ زن، سخت‌کوشی و زیبایی است با تخته پاره و تنهایی باز و گشوده و می‌راند بر موج‌ها به شکلیابی.

در بیکرانی آبی‌ها پیچیده از همه سوااو سرسام آتش خورشیدی اوهام سرکش دریایی اوج و فرود و فرارفتن ناخوانده تا همه جارفتن در بیکرانی آبی‌ها باموج، فاصله پیمایی.

زرد و کبود و درخشیدن گولاک برق و شرردیدن چندان که دیده ناچارش بیزار مانده ز بینایی.

پیغام کشتی مدفون را بر تن رقم زده باناخن خطی به شیوه استادی حرفی به غایت شیوایی.

نه دفتری که به مرد موحش نه جوهری که خورد آیش زخم است و آن همه خونریزی خون است و آن همه خوانایی.

دریا به زمزمه آتش چون گاهواره دهد تابش مرگ است و چیرگی خوابش با گاهواره و لالایی.

آن زخم اگر به سخن آید، از مرگ او چه زیان زاید؟ گویا کرانه که بگشاید آغوش را به پذیرایی.

بینند زخم و پیمایش را در مرگ، جان کلامش را و آن خبط و حسن ختامش را یعنی: رسالت و زیبایی...

آبان ۶۸

پنجره

مردی که مترو را به آزادی رساند

سعید بشر یعنی

■ می‌توان استراتژیک‌ترین پروژه شهری ملی ایران را پروژه قطار شهری تهران دانست. پروژه‌ای که شاید نزدیک به پنج دهه ذهن معماران سیاسی و عمرانی کشور را به‌خود مشغول داشته است.احداث یکولترها مسیر زیرزمینی در شهر بی‌قواره و بی‌نقشه‌ای چون تهران، با ژئوگرافی و توپولوژی منحصر به فرد و در عین حال مزاحم، حرکت در هزارتوی تأمین اعتبار مالی در تنگنای اقتصاد داخلی و تحریم‌های بین‌المللی، بی‌تعهدی و مسوولیت ناشناسی پیمانکاران خارجی و تحمیل دعوای سیاسی و جناحی بر مدیریت این پروژه ملی گوشه‌هایی از مصائب و مشکلاتی است که گریبانگیر این پروژه بوده است. محسن هاشمی، مدیر شایسته و لایقی است که در او ان جوانی شجاعانه مسوولیت آغاز و پیشبرد این پروژه غول‌آسار به عهده گرفت و هفده سال کار شبانه‌روزی او و همکاریش امروز تهران را صاحب بیش از یکصد ویست و پنج کیلومتر مسیر زیر زمینی و روزمینی قطار شهری کرده است. هفده سال یعنی کار کردن با سه‌رییس جمهوری، هفت وزیر کشور، پنج شهردار و سه شورای شهر و پنج دوره مجلس شورای اسلامی، باسابق و خواسته‌های کاملاً متفاوت و گوناگون در این میان با کمترین جنجال سیاسی این موهبت عمرانی را برای شهر تهران به ارمغان آوردند. اگر چه برخی می‌گویند سازه نام و نفوذ پدر محترم مهندس هاشمی را بر سر موفقیت‌های وی عمده‌نمایند، اما حتی اگر همین گونه باشد باز هم باید او را ستود چرا که از این قابلیت منحصر به فرد خود نیز در مسیر کامیابی یک پروژه ملی بهره برده است نه برای کسب منافع فردی و انباشتن آنبان خویش. کسانی که از نزدیک با محسن هاشمی کار کرده‌اند و با روحیه مدیریتی او آشنا هستند، گواهی می‌دهند که حسن خلق و تدبیر او گرگ‌گشای بسیاری از مشکلات و پیچیدگی‌های این پروژه بوده است تا با کمترین حاشیه متروی تهران را در پهنه جغرافیایی شمال و جنوب و شرق و غرب به هم پیوند و مترو تهران را به آزادی برساند. باید از مدیری چنین تقدیر کرد اگر چه ناملازمات و بی‌مهری‌ها و رارتجیده خاطر کرده‌باشند از باب من لم یسکر المخلوق لم یسکر الخالق است. محسن هاشمی مثل هر مدیری زمانی باید از کار کناره می‌گرفت و او در بهترین شرایط کار و در حالی که بی‌لان روشنی از خدمت در پرورنده دارمدیریت متروی تهران را واکذا می‌کند، این تجربه نیکویی است برای سایر مدیران کشور و افتد این است که جانشین او در متروی تهران مسیر او را با همان استحکام و البته بدون درس‌هایی که او در این سال‌های کشید، ادامه دهد.

شرق

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیر مسؤول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، پلاک ۹، ساختمان شرق، طبقه همکف
تلفن: ۲-۸۸۶۵۴۳۹۱۰۰ شماره: ۷۱۹-۸۸۸۸-۰۰۰۰ تلفن آگهی‌ها: ۸۸۶۵۸۵۷۵
توزیع: شرکت پیام‌رسان پیروز - تلفن: ۵-۶۶۱۸۲۱۳۰
چاپ: روز تاب/ جاده مخصوص کرج، پخ زرین شماره ۴ - تلفن: ۴۴۵۴۵۰۷۷

تهران : اذان ظهر ۱۲:۰۵ اذان مغرب ۱۸:۲۴ اذان صبح فردا ۵:۰۱ طلوع آفتاب ۶:۲۴

امسال؛ سال زنان

ساناز الله‌باشتی

امروز باید همه زنان ایرانی، چشم‌هایشان را روی هم بگذارند و بعد از مکتی کوتاه، به سالی که گذشت فکر کنند. سالی که شاید بتوان آن را سال زنان نامید، سالی خوب، هر چند با طعمی دوست‌نداشتنی. امسال همان سالی بود که وزیر آموزش و پرورش از ازدواج دختران دانش آموز استقبال کرد امسال برای پیشبرد این هدف زودتر از آنچه که فکر می‌شد، مرکز امور زنان و خانواده، همه اهداف خود را به کناری گذاشت و کتاب «ازدواج و شکوه همسری» را تدوین و آن را یکی از دروس اصلی دانشگاه در سال آینده معرفی کرد. شاید با همین نگاه بود که یک سال بعد از آغاز به کار دولت‌نهم، وزارت علوم، سیاست بومی‌گزینی را اجرا کرد، سیاستی که دختران علاقه‌مند به تحصیل را نه راهی بهترین دانشگاه‌های پایتخت، بلکه ساکن شهرهای خود کرد. حالا امسال همان سیاست را دانشجو، وزیر علوم شکل دیگری به آن داد و از تأسیس دانشگاه‌های دخترانه خبر داد. تا بعد از این تأکید، تلاش وزیر بهداشت برای ایجاد بیمارستان‌های جنسیتی (مردانه و زنانه) هم روشن تر

شود. اتفاقاً همه این تصمیم‌ها، در روزهایی تدوین یا اجرا شد که، هفت زن نماینده مجلس هم راهروهای مجلس را یکی پس از دیگری پشت سر می‌گذاشتند تا از «کاهش ساعت کاری زنان» دفاع کنند، تلاشی که سرانجام به صورت قانون تصویب شد، اما تاکنون اجرا نشده است. کمی تأمل کنید، مدیرانی که برای قانونی شدن «ازدواج موقت» و «ازدواج مجدد» لایحه به نام «خانواده» را به مجلس ارائه کرده و تا امروز هم برای تصویب آن هر روز راهروهای مجلس و اتاق‌های کمیسیون‌ها را پشت سر می‌گذارند، برای بازگشت دوباره و همیشگی زن به خانه به شکل‌های مختلف برنامه‌ریزی می‌کنند. حالا چشم‌های خود را باز کنید و دقیقاً همین امروز به این فکر کنید که در همه این روزها، زنان ایران، در مقابل هیچ کدام از این برنامه‌ها سکوت نکرده‌اند، لایحه حمایت از خانواده را از پنج سال پیش تا به امروز معلق کرده‌اند، از سیاست‌های تشویقی فرزندآوری انتقاد کرده‌اند و به روند معسودی آمار دختران پذیرفته در دانشگاه‌ها اضافه کرده‌اند.

مکت

زنان پر افتخار

فاطمه امیرانی*

بِأَنَّ أَغْلَبِنَاكَ الْكُوْثَرُ..... فرصتی شد به زنان تاثیر گذار در زندگی‌ام فکر کنم؛ فاطمه دختر رسول خدا، زنی که تمام عمر کوتاه خود را برای تغییر تفکر جاهلیت این زمان صرف کرد. تفکر بلند پیامبر (ص) که منافع حاکمان را به خطر انداخته بود، عاملی شد که با تحریک افراد جاهل در جهت اهانت به پیامبر باشند و این فاطمه (س) بود که با داشتن سن کم از پدر و دین او دفاع می‌کرد. فرزندانی تربیت کرد که حقیقت انسان را به تاریخ نشان دادند. دخترش زینب (س) باید پیام‌رسان یک واقعه تاریخی باشد، تا آزادی‌ها را از عاشق‌واره و وسعت تاریخ ببر. زن موثر دیگر مادرم است که از او مطالعه کردن را آموختم و خواهری به‌نام زهرا که در سش محبت و ایشا بود. از زنان سرزمین در ۱۷ شهریور ۵۷ که صف اول معترضان را تشکیل دادند، یاد گرفتم برای رسیدن به آرمان‌ها باید شجاع بود. با شروع جنگ تحمیلی که ظلمی آشکارا بد ملت ما بود، زنان ما که در جریان انقلاب توانمند شده بودند وارد میدان شدند. مادران فرزندان خود را راهی جبهه‌ها کردند و زنان جوان با همسران خود راهی مناطق جنگی

***همسر شهید حمید باکری**

زنان ایرانی از یکی دو دهه اخیر تلاش بسیاری در پیگیری مطالبات و حقوق اجتماعی‌شان کرده‌اند و پیشرفت خوبی هم در این زمینه داشته‌اند. اما به اعتقاد آنها هنوز راه زیادی باقی مانده است و کوشش بیشتری باید کرد. امروز روز جهانی زن است و به همین دلیل با مینو فرشچی که از فیلم‌نامه‌نویسان مطرح سینمای ایران است گفت‌وگو کردیم.

چگونه می‌بینید؟ فکر می‌کنید زنان چه مطالباتی دارند و چقدر از آنها محقق شده است؟
مطالبات ما خیلی زیاد است، ولسی زن‌هایی را که امروز می‌بینیم همان نسلی است که قرار است مطالبات‌مان را بگیرند. مادرهای ما و همسران‌مان با ورود به عرصه‌های حرفه‌ای و کار، که قبلاً متعلق به مردها بود، قدم‌های خوبی برداشته‌اند. اما باید امتیازی را هم برای زنان قائل شد. زن‌ها چیزهایی به دست آوردند و مناسفانه یا خوشبختانه مردها چیزهایی از دست دادند. در جامعه پدرسالار و مردسالار، حقوقی به مردان تفویض شده بود که خیلی خیلی زیاد بود و آنها بخشی از این حقوق را از دست دادند. می‌توان‌شان را از

تعداد و میزان نفوذ و اثرگذاری زنان در کسوت نمایندگی مجلس هم طی دوران مختلف دچار فراز و نشیب بوده و گرچه در برخی دوران نقش پررنگ دیدگاه، نظریه و مطالبات زنان مشهود بود، اما اکنون مدت‌هاست که چنین نقشی متصور نیست. مشکلات حقوقی زنان مربوط به خانواده که بعضاً مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفته هنوز منشا مشکلات و بی‌عدالتی‌های فراوان بوده و یکی از زمینه‌های پر مناقشه در عرصه مسایل زنان است و مناسفانه برخی احکام قضایی و احکام جنجالی دیگر و برخی رویکردهای سیاسی با زنان فعال همه سبب ایجاد فضای مبهم و تردیدآمیز در مورد حقوق زنان

گفته است. در هر صورت موضوع حقوق در میان همه مباحث گفته شده بیشترین معضل و چالش را داشته و انعکاس این موضوع در جوامع داخلی و بین‌المللی هم به طور مکرر مطرح بوده است. با این اوصاف امروز نمی‌توان وضعیت زنان در جمهوری اسلامی ایران را همه سفید یا همه سیاه توصیف کرد. تحت تاثیر فضای کنونی هم به مثابه «لایچرم‌کنم شنان قوم علی‌الاعدلوا اعدلوا هو اقر ب للفقوی» (آ) به شریفه هشت از سوره مائده) به عدالت شهادت دهید و البته نباید دست‌گروهی شمارا بر آن دارد که عدالت نکنید. عدالت کنید که آن به تقوا نزدیک تر است.

می‌کنند کمی درایت داشته باشند و به جای اینکه انرژی صرف کنند و انرژی‌شان هم هدر رود، برای زنی که می‌خواهد وارد اجتماع شود راهکارهای مناسبی پیدا کنند؛ نه اینکه به زنان بگویند بروید در خانه بنشینید و کدبانوگری کنید. اینکه زن خانه‌دار خوبی باشد عیب نیست ولی نباید از حقوقش محروم شود. برنامه‌ریزان مملکت باید این مهارت‌ها را به زن‌ها هم یاد بدهند تا وارد اجتماع شوند.

در واقع حرکت در این مسیر اجتناب‌ناپذیر است.

تلافی

مینو فرشچی:

آینده در دست زنان است

سهام الدین یورقانی

بله، شرایط اجتماعی به‌گونه‌ای شده است که نمی‌توان جلوی این حرکت را گرفت. باسالا رفتن سنین رسالندی، مدتی به‌طور خیلی ساده لوحانه و به دور از تامل، در برنامه‌ها و سریال‌های تلویزیونی، این طور تبلیغ می‌شد که زندگی در خانه سالمندان نگاه است. در عوض باید راهکاری ارائه داد و خانه سالمندان خوب ایجاد کرد. دیگر نمی‌توان با اصول ۵۰ سال پیش زندگی کرد.

زند زن‌ها را در سینمای ایران چطور می‌بینید؟ آیا تحولات مثبتی در این زمینه داشته‌ایم؟
بیشتر از این می‌تواند باشد. در همه جای دنیا و در هر شرایطی نگاه می‌تواند مثبت تر باشد. امروز این نگاه مثبت و برابر به لحاظ حقوقی را جوانان سینمای ایران رعایت می‌کنند. فیلم‌های قدیمی بوی کهنگی می‌دهد و این نگاه برابر خیلی در آنها دیده نمی‌شود. امسال در جشنواره فیلم فجر از هر سه نسل اول، میانی و جدید سینما حضور داشتند. به نظر من فیلم‌های کارگردان‌های نسل جدید واقعی‌تر و منطقی‌تر با شرایط اجتماعی بود. زن و مرد به لحاظ فکری و حقوقی برابر بودند و نگاه واقعی‌تر شده و این مثبت است.